

GEEF **ARMOEDE** GEEN KANS

VEROVER
DE STAD

turnhout.pvda.be

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

1. STAD ZONDER ARMOEDE

STANDPUNT

Wat moet het komende stadsbestuur prioritair doen? De armoede aanpakken!

Zo luidde het duidelijke antwoord van de meer dan duizend Turnhoutenaren die onze Grote Bevraging invulden. Als je de armoede wil aanpakken moet je voorbij de 'eigen schuld, dikke bult'-logica van de rechtse partijen. Volgens die logica is het de schuld van de armen dat ze arm zijn. En dus moeten ze gecontroleerd en gesanctioneerd worden.

Voor ons is armoede een maatschappelijk probleem. Wij willen mensen versterken, door volop in te zetten op wonen, werk, gezondheid, onderwijs en ontplooiing. Daar wordt ook de stad sterker van. We zorgen ervoor dat de stedelijke dienstverlening bereikbaar, begrijpelijk en behulpzaam is. En dat rechten automatisch worden toegekend. We garanderen het recht op wonen, en zorgen ervoor dat ook mensen in een kwetsbare positie een job hebben. Kortom: we bestrijden de armoede, niet de armen.

WAT WE WILLEN

ÉÉN. EEN LEEFLOON BOVEN DE EUROPESE ARMOEDEGRENS

- Het leefloon moet gegarandeerd zijn voor iedereen met een (gezins)inkomen beneden de Europese armoedegrens.
- De stad streeft ernaar het leefloon op te trekken tot boven de Europese armoedegrens via een aanvullende financiële steun.

TWEE. HET OCMW DRAAGT DE EINDVERANTWOORDELIJKHEID

- We herbevestigen de eindverantwoordelijkheid van het OCMW in het garanderen van een menswaardig bestaan voor iedereen die op het grondgebied verblijft. Het OCMW moet – ook in de nieuwe vorm – de regie opnemen in het lokaal sociaal beleid en moet het middenveld daarbij als partner betrekken.
- Iedereen met een hulpvraag moet bij het OCMW terecht kunnen voor hulp en begeleiding. Uitgangspunt daarbij is dat ieders sociale grondrechten gegarandeerd worden.
- Daarbij is een rechtenverkenning van belang: voor iedereen nagaan op welke rechten en sociale tegemoetkomingen hij of zij recht heeft.
- Het OCMW betreft actief het middenveld als een partner in de strijd tegen armoede.

DRIE. AUTOMATISCHE RECHTENTOEKENNING

- We organiseren het zo dat de verschillende rechten automatisch toegekend worden. Dat kan relatief gemakkelijk online.
- We passen het 'only-once-principe' toe: als je een papier eenmaal binnenbrengt, moet het ook gebruikt kunnen worden voor andere aanvragen. Dat maakt het leven voor iedereen eenvoudiger, ook voor de administratie.

VIER. EEN WIJKHUIS IN ELKE WIJK

- We richten wijkhuizen op in elke wijk, met maximaal 10.000 inwoners per wijkhuis. Ook in de kleinere buitenwijken van de stad richten we een wijkhuis op. Een wijkhuis voorziet in een brede en laagdrempelige dienstverlening.

- Het wijkhuis helpt bij administratieve problemen via het concept 'koffie en papieren'. Bij een kop koffie of thee krijgen mensen hulp om officiële papieren in orde te maken, om de energiefactuur uit te pluizen en om andere problemen op te lossen.
- In het wijkhuis voorzien we budgetbegeleiding, woonbegeleiding, arbeidsbegeleiding, begeleiding bij energie- en waterproblemen en hulp bij onderwijs en opvoeding. We openen er ook een sociale kruidenier en een sociaal restaurant.
- Met huisbezoeken en straathoekwerk gaan we de wijk in om mensen te bereiken die de weg naar het wijkhuis niet vinden.
- Met buurtwerkers bouwen onze wijkhuizen aan een sterke, warme en solidaire wijk. Ze organiseren ontmoetingsmomenten en -activiteiten zodat de mensen uit de wijk elkaar beter leren kennen.

VIJF. VAST WERK, OOK VOOR MENSEN IN EEN KWETSBARE POSITIE

- We willen dat het stadspersoneel representatief is voor de stadsbevolking: met ook laaggeschoolden, mensen met een beperking, jongeren, mensen met een migratieachtergrond...
- 'Artikel 60-tewerkstelling' willen we alleen als dat de best mogelijke werkgelegenheid is voor de werkloze. We werken hiervoor samen met organisaties zonder winstoogmerk die de nodige expertise bieden.
- We zorgen ervoor dat het OCMW investeert in goede en nabije arbeidsbegeleiding. Werk blijft de belangrijkste hefboom om uit armoede en sociaal isolement te raken.
- We organiseren het zo dat de stad zelf een representatief aantal werkplaatsen voorziet voor mensen met een beperking.

ZES. HET RECHT OP WONEN GARANDEREN VOOR IEDEREEN

- We zorgen voor woonbegeleiders in onze wijkhuizen. Zij helpen het recht op degelijke huisvesting te vrijwaren.
- We stimuleren verhuurders de maatschappelijke dienstverlening te informeren van zodra een huurder twee maanden huurachterstand heeft. Uithuiszetting kan alleen als er toegang tot een andere woning is.
- Maatschappelijk werkers gaan ter plaatse om actief te helpen als huurders huurachterstand hebben.
- We organiseren het hele jaar door een noodopvang voor dak- en thuislozen. Deze opvang is zonder voorwaarden en zonder drempel toegankelijk en biedt ook overdag onderdak.

ZEVEN. GEEN AFSLUITINGEN VAN WATER, GAS EN ELEKTRICITEIT

- Via de Lokale Adviescommissie (LAC) voor Water en Energie garanderen we de toegang tot stromend water en energie. Niemand mag nog worden afgesloten. De toegang moet voorrang hebben op de schuldaflossing. Budgetmeters zijn op dit punt geen oplossing.
- We rekenen geen herinneringskosten meer aan bij basisvoorzieningen zoals energie en water.
- We zetten meer in op collectieve oplossingen in plaats van op individuele hulp.
- We willen dat de Lokale Adviescommissie zich meer kan inzetten om mensen met betalingsachterstand te bereiken zodat ze kan helpen met haalbare afbetalingsplannen.
- We komen tussen om (een deel van) de schulden kwijt te schelden in gevallen waar volledige schuldaflissing onrealistisch is.

VISIE

In het najaar van 2017 organiseerde de PVDA de grootste politieke bevraging uit de geschiedenis van Turnhout. Vijf maanden lang trokken vrijwilligers van de linkse partij door weer en wind de straat op om een veertigtal programmapunten voor te leggen aan meer dan duizend mensen. Als opvallendste uitkomst

uit die Grote Bevraging komt naar voor hoeveel belang de Binken hechten aan de strijd tegen armoede. Het is voor hen het belangrijkste thema. Maar liefst de helft van alle deelnemers plaatst het aanpakken van armoede in de top drie van belangrijkste thema's. Drie deelnemers op tien duidt het zelfs aan als eerste prioriteit. Hoewel er uitschieters zijn bij werklozen, invaliden en gepensioneerden, staat armoedebestrijding ook bij werkende mensen en hooggeschoolden afgetekend op de eerste plaats. Dat de armoede in Turnhout de afgelopen jaren sterk is toegenomen was natuurlijk al langer geweten. Maar nu weten we ook dat de empathie bij de Turnhoutenaren groot is, ook bij diegenen die zelf niet rechtstreeks met armoede te maken hebben. Iedereen wil dat het komende stadsbestuur prioritair inzet op armoedebestrijding. Voor de PVDA is armoedebestrijding dan ook het belangrijkste speerpunt.

De armoede in Turnhout neemt snel toe. In 2010 groeide nog één kind op tien op in kansarmoede. Vandaag is dat al bijna één kind op vier. Steeds meer Turnhoutenaren hebben het moeilijk om tot het einde van de maand rond te komen. Dat komt zowel door de asociale regeringsmaatregelen als door het stedelijk beleid. Het leven wordt voor iedereen duurder en steeds meer mensen vallen uit de boot.

In Turnhout wordt armoede vaak afgedaan als een geïmporteerd probleem. De toename van de armoede zou de schuld zijn van de instroom van migranten uit de rest van de wereld. Het klopt dat veel mensen op de vlucht voor oorlogen, economische ellende of klimaatontregeling de afgelopen jaren hun weg vonden naar onze stad. Maar door enkel te focussen op de 'geïmporteerde armoede' willen de rechtse partijen het maatschappelijk debat over de toenemende armoede uit de weg gaan. Er wonen vandaag meer dan 1060 leefloners in Turnhout en tel daarbij nog eens de meer dan 1500 werklozen die niet in aanmerking komen voor een leefloon. Vergelijk dat met de 366 asielzoekers die tijdens het hoogtepunt van de asielcrisis in 2015 naar onze stad kwamen. Uit de cijfers blijkt dat armoede een probleem is voor zowel de nieuwkomers als voor de geboren en getogen Turnhoutenaren. Wij richten ons op alle inwoners van onze stad.

Een dak boven je hoofd dat ruimte en rust biedt. Een baan die werkzekerheid biedt en een loon waar je mee rondkomt. Toegang tot een betaalbare gezondheidszorg en tot een onderwijs met kleinere klassen. Dat zijn allemaal essentiële elementen om mensen een toekomst te bieden. Daar zijn structurele maatregelen voor nodig. Natuurlijk is dat een verantwoordelijkheid van de Vlaamse en de federale regering. Maar ook de stad heeft heel wat handvatten in de strijd tegen armoede. Haar sterkte is dat ze dicht bij de mensen staat. Of zou kunnen staan. Wonen, werk, gezondheid, onderwijs en ontplooiing zijn fundamentele mensenrechten. Elk van die rechten vind je afzonderlijk terug in dit stadsprogramma. Maar ook specifiek voor mensen in een moeilijke sociale situatie is er veel mogelijk. Daarover hebben we het in dit hoofdstuk.

ÉÉN. EEN LEEFLOON BOVEN DE EUROPESE ARMOEDEGRENS

Onze eerste prioriteit is om basisrechten te garanderen. Denk daarbij aan het recht op wonen, het recht op arbeid, het recht op gezondheidszorg... Het garanderen van die basisrechten vind je terug als een rode draad in ons volledig stadsprogramma. Maar onze samenleving heeft ook een laatste vangnet nodig voor mensen in sociale moeilijkheden, zodat iedereen die nood heeft aan hulp, gepaste dienstverlening krijgt.

Dat 'laatste vangnet' houdt ook in dat elke Turnhoutenaar een inkomen heeft waarmee hij of zij menswaardig kan leven. Daarvoor moet een inkomen boven de armoedegrens gegarandeerd zijn. Vandaag ligt het leefloon voor mensen binnen bepaalde categorieën heel ver onder de armoedegrens. Het leefloon voor een alleenstaande bedraagt 892 euro terwijl de Europese armoedegrens in België voor een alleenstaande op 1115 euro staat. Het is een verschil van 223 euro. Voor een gezin met twee kinderen bedraagt het leefloon 1190 euro en staat de Europese armoedegrens voor ons land op 2341 euro. Een verschil van maar liefst 1151 euro.

Wij willen de leeflonen optrekken tot aan die Europese armoedegrens. Wij willen ook dat het leefloon onvoorwaardelijk is. Het optrekken van het leefloon tot aan de Europese armoedegrens is ook een hoofdeis van het Netwerk tegen Armoede.

De federale overheid bepaalt het bedrag van het leefloon. De vorige ministers beloofden al lang het op te trekken, maar dat gebeurt niet. Nochtans berekende het Planbureau dat het financieel haalbaar is, doordat er ook een terugverdieneffect zal zijn. Dat zit zo: met een hoger leefloon stijgt de consumptie en worden er dus meer taksen betaald, zodat de overheid meer inkomsten heeft.

Als signaal naar de federale overheid kan de stad zelf een proefproject starten en het leefloon onvoorwaardelijk maken en optrekken. Dat is perfect mogelijk. Het zou de stad jaarlijks ongeveer 5,8 miljoen euro kosten om meer dan duizend mensen uit de armoede te trekken. Vergelijk dat met de meer dan 2 miljoen euro die het stadsbestuur in 2016 als subsidie gaf aan één projectontwikkelaar voor de bouw van Turnova. En dan is het terugverdieneffect nog niet eens meegerekend. Omdat mensen in armoede vooral in hun eigen omgeving kopen, zal het de lokale middenstand ten goede komen. Ook bij de grote winkelketens zullen er extra jobs bij komen.

Een geslaagd proefproject in Turnhout moet een extra drukingsmiddel zijn naar de federale overheid. Het terugverdieneffect van een leefloon boven de Europese armoedegrens op nationale schaal is immers nog veel groter.

TWEE. HET OCMW DRAAGT DE EINDVERANTWOORDELIJKHEID

De vroegere Commissies van Openbare Onderstand waren een 'armenzorg' voor wie uit de boot viel. Die armenhulp was slechts een gunst. Met de OCMW-wet van 1976 werd deze hulp een recht. De wet bevestigde het recht op maatschappelijke dienstverlening om 'eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid'. Met deze wet kreeg het OCMW de opdracht deze dienstverlening te verzekeren. Het was de stap van armenzorg naar welzijnszorg, een belangrijke stap in de democratische ontwikkeling. Het was de erkenning van het feit dat de vrije markt met zijn grillen geen bestaanszekerheid kan bieden.

In 2016 werden delen van het OCMW Turnhout 'verzelfstandigd' in de zorggroep Orion. Zo maken woonzorgcentrum De Wending en verschillende serviceflats nu deel uit van een zelfstandig gemeentebedrijf dat moet concurreren met de privémarkt. Het is een stap achteruit in de sociale visie op welzijnszorg.

De maatschappelijk werkers van het OCMW ervaren een 'verzakelijking'. Met de verzelfstandiging kregen meer dan vijftig medewerkers met een tijdelijk contract een contract van onbepaalde duur, maar... met slechtere voorwaarden dan hun collega's die al langer een vast contract hadden. De directie kreeg dan weer loonsopslag.

Onze samenleving heeft een laatste vangnet nodig voor mensen in sociale moeilijkheden, zodat iedereen die nood heeft aan hulp, gepaste dienstverlening krijgt. Wij willen dat de stad en het OCMW opnieuw hun eindverantwoordelijkheid opnemen om een menswaardig bestaan te garanderen voor elke stadsgenoot: dat ze de regie in het lokaal sociaal beleid opnemen en het middenveld daarbij betrekken als partner en niet als 'onderaannemer' of 'brandblusser'.

Vandaag zijn er al tal van armoede-organisaties in Turnhout die zich elke dag inzetten voor mensen die het moeilijk hebben. Denk maar aan de vrijwilligers van T'ANTWOORD. We voorzien extra ondersteuning voor dergelijke organisaties. Ook waardevolle sociaal-artistieke projecten, zoals die van HETGEVOLG, verdienen extra ondersteuning.

DRIE. AUTOMATISCHE RECHTENTOEKENNING

Veel mensen die recht hebben op een uitkering doen daar geen beroep op. Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin onderzocht deze onderbescherming. Conclusie: 40 procent van de rechthebbenden op een uitkering vraagt die uitkering niet aan. Een van de redenen daarvoor is dat mensen vaak bij het OCMW

aankloppen met het gevoel als profiteurs of fraudeurs bekeken te worden. Dat is het gevolg van de 'eigen schuld, dikke bult'-filosofie van de rechtse partijen.

Wie mensen die uit de boot vallen, wantrouwt of natrapt, verarmt de samenleving. De wil om echt hulp te bieden is cruciaal. Vandaag moet je voortdurend aantonen dat je behoeftig bent, met een reeks attesten, papieren en bankuittreksels. Het lijkt wel het opgeheven schoolmeestervingertje. Heb je wel genoeg inspanningen gedaan om werk te vinden? Kan je familie je niet helpen? Is je aanvraag geen sociale fraude? Men zet disproportioneel veel middelen en menskracht in op onderzoek naar fraude bij het OCMW. Let wel: de sociale fraude wordt op 5 procent geschat terwijl 40 procent van de rechthebbenden geen hulp aanvraagt. De prioriteiten liggen dus helemaal verkeerd.

Je belastingbrief is bijna helemaal ingevuld via de app Tax-on-web. Toch moet je allerlei papieren verzamelen om te bewijzen dat je recht hebt op bepaalde sociale tegemoetkomingen. De overheid heeft je gegevens en toch moet je ze telkens opnieuw bewijzen. Dat is onlogisch en vermoeiend. Het kan anders. Wij willen de verschillende rechten automatisch toegekend zien.

Voor verschillende tegemoetkomingen zal je nog steeds papieren moeten binnenbrengen. Maar ook dat kan eenvoudiger: als je een papier binnenbrengt, dan moet het ook gebruikt kunnen worden voor andere aanvragen. Dat is het only-once-principe. Het maakt het leven voor iedereen eenvoudiger, ook voor de administratie.

VIER. EEN WIJKHUIS IN ELKE WIJK

Al zijn er veel geëngageerde hulpverleners op het terrein, toch is de hulp vaak moeilijk toegankelijk. Mensen komen niet rond, stapelen schulden op, maar weten niet waar ze hulp kunnen vragen. En ze weten niet waar ze recht op hebben.

Voorkomen is beter dan genezen. Een toegankelijke hulp- en dienstverlening helpt vermijden dat mensen verder wegzakken in de problemen. Het terugverdieneffect ervan is groot. Je investeert in dienstverlening maar tegelijk zorg je voor een hoger inkomen bij de burgers van de stad.

Uit onze Grote Bevraging bij meer dan duizend Turnhoutenaren blijkt dat slechts één op vier niet tevreden is over de dienstverlening in onze stad. Dat is een pluim op de hoed voor het stadspersoneel dat zich elke dag inspant om de mensen te helpen. Toch is de tevredenheid over de dienstverlening nog ongelijk verdeeld. Bij lager opgeleiden en werklozen is slechts de helft tevreden over de dienstverlening.

Wij willen een brede, laagdrempelige dienstverlening dicht bij de mensen brengen. Zo maken we de kwaliteit van dienstverlening, die nu al geleverd wordt op Campus Blairon, bereikbaar voor iedereen. Met wijkhuizen in elke wijk en met maximaal 10.000 inwoners per wijkhuis. Ook in buitenwijken zoals de Parkwijk, Schorvoort of Zevendonk moet een wijkhuis komen. Zo'n wijkhuis ziet erop toe dat de sociale grondrechten van elke inwoner uit de wijk waargemaakt worden. Met het concept 'koffie en papieren' helpt het wijkhuis bij administratieve problemen. Bij een kop koffie of thee krijgen mensen hulp om officiële papieren in orde te maken, om de energiefactuur uit te pluizen en om andere problemen op te lossen. Dat is laagdrempelig. Via een 'rechtenverkenner' gaat het wijkhuis samen met de mensen na of ze wel alle sociale tegemoetkomingen krijgen waar ze recht op hebben. In het wijkhuis voorzien we budgetbegeleiding, woonbegeleiding, arbeidsbegeleiding, begeleiding bij energie- en waterproblemen en hulp bij onderwijs en opvoeding.

We openen in het wijkhuis een sociale kruidenier en een sociaal restaurant. Sociale kruideniers zijn kleine buurtwinkeltjes met kwalitatieve producten aan sterk verminderde prijzen. Door deze kruideniers te koppelen aan een depot voor voedseloverschotten, dat eveneens in het wijkhuis kan gevestigd zijn, openen we nieuwe kansen voor de sociale economie. Er zijn al veel organisaties in Turnhout die met voedseloverschotten aan de slag gaan, maar er is nood aan een steviger kader en ondersteuning. Die kan de stad via

het wijkhuis bieden. Naast de sociale kruidenier, willen we ook sociale restaurants opstarten. Zo bieden we een betaalbaar en gezond aanbod om te komen eten. Door al deze vormen van hulp en begeleiding, doorbreken we ook het isolement en wordt het wijkhuis een echte sociale ontmoetingsplaats.

Vanuit zo'n wijkhuis gaan buurtwerkers met huisbezoeken en straathoekwerk de wijk in om mensen te bereiken die de weg naar het wijkhuis niet vinden. De buurtwerkers kunnen ook specifieke noden van de wijk detecteren waar het wijkhuis dan verder in moet investeren.

Via het wijkhuis en de buurtwerkers bouwen we aan een sterke, warme en solidaire wijk. Het wijkhuis organiseert ontmoetingsmomenten en -activiteiten, zodat de mensen uit de wijk elkaar beter leren kennen. Op die manier pakt het de eenzaamheid van veel mensen aan en werkt het ook aan een betere veiligheid en samenhang. Een win-winsituatie voor de mensen en voor de wijk.

VIJF. VAST WERK, OOK VOOR MENSEN IN EEN KWETSBARE POSITIE

Het recht op arbeid draagt bij tot de bescherming tegen armoede. Bij werklozen loopt het armoederisico op tot 41 procent tegenover 4,7 procent bij werkenden. 'Eenieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.' Zo staat het in artikel 23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het recht op arbeid is ook opgenomen in de Belgische Grondwet.

Dat iedereen toegang moet krijgen tot een job die beschermt tegen armoede, is de eerste uitdaging. Een job moet een degelijk loon opleveren zodat we geen 'werkende armen' hebben. Maar in ons land stijgt het aantal werkende armen tot bijna één op de twintig jobs. Van de nieuwe jobs is meer dan de helft (52 procent) tijdelijk en is bijna de helft (47 procent) heel erg laagbetaald. Zo komen we er dus niet.

Ook hoe we de arbeid invullen is een uitdaging. De impact van de hoge werkdruk, flexibiliteit, onzekere contracten en ontslag op onze gezondheid en op ons welbevinden is torenhoog. Gelukkig zijn we met velen en kunnen we de arbeidstaken verdelen. Zo kan ieder naar vermogen bijdragen in een doenbare job. 'Naar vermogen' is hier belangrijk. Mensen in een kwetsbare positie of met een beperking hebben aanpassingen en soms meer omkadering nodig in hun arbeidssituatie.

Hoe we in Turnhout kunnen inzetten op jobs kan je lezen in hoofdstuk 8 van dit programma, *Werkende stad*. Hier hebben we het over mensen in een kwetsbare positie of met een beperking op de arbeidsmarkt. Mensen zonder diploma, mensen met een beperkte educatieve bagage, mensen met een mentale beperking of met een chronische ziekte. De meeste mensen willen bijdragen, maar vinden geen manier om dat te doen. Om het recht op arbeid voor iedereen te garanderen zijn specifieke maatregelen nodig. Dat vergt extra middelen, maar er is een groot terugverdieneffect op menselijk en financieel vlak.

Vandaag zet het stadsbestuur meer en meer in op vrijwilligers. Het gaat vaak om mooie projecten, zoals het inschakelen van 'brugfiguren' om kwetsbare leerlingen uit het kleuter- en lager onderwijs en hun ouders te ondersteunen bij het huiswerk. Of om de peters en meters die hebben geholpen bij de begeleiding van vluchtelingen. Maar dit vrijwilligerswerk vervangt betaalde jobs van stadspersoneel. Wij willen dat ongedaan maken. Zo komen er weer meer banen vrij, ook voor mensen in een kwetsbare positie. Ze krijgen vast werk en zijn beschermd tegen armoede.

Wij willen dat de stad een divers personeelsbeleid voert dat de realiteit in de samenleving weerspiegelt en voldoende aandacht heeft voor wie het moeilijk heeft op de arbeidsmarkt. Vandaag worden heel wat taken en diensten uitbesteed aan bedrijven die slechtere arbeidsvoorwaarden en een slechtere verloning hanteren. Wij willen dat het stadspersoneel representatief is voor de stadsbevolking, voor mensen met een beperking, voor laaggeschoolden, jongeren, mensen met een migratieachtergrond. De stad kan er ook voor kiezen afstand te nemen van het overdreven focussen op diploma's bij aanwervingen. Zo wordt sociale

mobiliteit gemakkelijker en zo is de focus meer gericht op door ervaring verworven competenties (EVC's). Dat heeft niet alleen een impact op de meer kwetsbare doelgroep maar levert ook doorstroomkansen op.

'Artikel 60-tewerkstelling', sociale tewerkstelling door het OCMW, willen we alleen als dat de best mogelijke werkgelegenheid is voor de betrokkene. Het blijft namelijk heel dikwijls een tijdelijke en laag verloonde tewerkstelling. We werken hier alleen samen met organisaties zonder winstoogmerk die de nodige expertise en omkadering bieden. Er moet hier doorgroeimogelijkheid zijn zodat mensen nadien niet opnieuw zonder werk vallen.

Het OCMW moet investeren in goede en nabije arbeidsbegeleiding, want werk blijft de belangrijkste hefboom om uit de armoede en het sociale isolement te raken.

Sommige mensen kunnen om allerlei redenen niet (meer) functioneren in een normale job of op een beschermde werkplaats. Toch heeft iedereen recht op arbeid, omwille van de zinvolle dagbesteding, het sociaal contact en de eigenwaarde. Voor deze mensen moet bijvoorbeeld arbeidszorg een mogelijkheid zijn. Daar werken mensen met fysieke of mentale problemen in een fietsherstelplaats, houtatelier of bakkerij. Arbeidszorg is een stabiele tewerkstelling en mag niet gezien worden als een opstap naar de reguliere arbeidsmarkt.

ZES. HET RECHT OP WONEN GARANDEREN VOOR IEDEREEN

Onze aanpak voor betaalbaar wonen in Turnhout werken we uit in hoofdstuk 6 van dit programma, *Woonstad*. Hier hebben we het kort over enkele bijkomende maatregelen voor de bescherming van mensen in armoede. Zo willen we inzetten op woonbegeleiders in de wijkhuizen, die helpen het recht op degelijke huisvesting te vrijwaren. Men schat dat er evenveel woonbegeleiding als gezins- en bejaardenhulp nodig is.

We willen ook preventiever werken. De verhuurders willen we stimuleren de maatschappelijke dienstverlening te informeren zodra iemand twee maanden huurachterstand heeft. Dat geldt zowel bij sociale huisvesting als op de private huurmarkt. Maatschappelijk werkers gaan ter plaatse om actief te helpen als huurders huurachterstand hebben. Zij bekijken samen met de huurder wat mogelijk is, en op welke tegemoetkomingen de huurder recht heeft. Daarnaast onderhandelen ze met de eigenaar om uithuiszettingen te voorkomen. Een uithuiszetting kan alleen als er toegang is tot een andere woning.

Wij willen het hele jaar door een noodopvang voor dak- en thuislozen, die zonder voorwaarden en zonder drempel toegankelijk is, en die ook overdag onderdak biedt.

ZEVEN. GEEN AFSLUITINGEN VAN WATER, GAS EN ELEKTRICITEIT

Onze Grondwet bepaalt dat iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan. Zonder water of zonder energie is dat niet gegarandeerd. Water en energie zijn geen luxegoederen, maar levensnoodzakelijke rechten. Ze zijn ook onontbeerlijk voor onze gezondheid. Mensen ervan afsluiten is dan ook uit den boze.

Vandaag heeft het OCMW een Lokale Adviescommissie (LAC) voor Energie. Die werkt samen met de netbeheerders (Eandis voor gas en elektriciteit en Pidpa voor water) en beslist over de plaatsing van budgetmeters en over een eventuele afsluiting. In Turnhout worden jaarlijks zo'n 25 à 30 mensen afgesloten van aardgas. Een achttal mensen wordt jaarlijks afgesloten van het elektriciteitsnet. Elke afsluiting is er een te veel.

Mensen met schulden bij hun energieleverancier komen terecht bij de 'sociale leverancier'. Die maakt met de klanten een afbetalingsplan en verplicht hen een budgetmeter te laten installeren als ze hun schuld niet meteen kunnen inlossen. Met zo'n budgetmeter kan je alleen elektriciteit of gas krijgen als je de meter eerst oplaadt. Het is een ontoereikende en averechtse maatregel. Het maakt mensen net meer energiearm.

Ook krijgen de mensen met betaalmoeilijkheden geen toegang tot het goedkoopste tarief op de markt. Want de 'sociale leverancier' rekent een duurder 'ontradingstarief' aan. Dat is onbegrijpelijk, maar het dient om te vermijden dat mensen bij hen 'blijven hangen'. Ze moeten de reguliere energiemarkt op van zodra de schulden afgelost zijn.

De budgetmeter is natuurlijk geen structurele oplossing en biedt maar twee uitwegen: geen energie meer of schulden maken op andere posten. Budgetmeters kosten de gemeenschap ook nog eens handenvol geld. Wij willen dat omkeren door het recht op energie voorrang te geven op het schuld aflossen. En door meer in te zetten op collectieve oplossingen. Het OCMW moet zich inzetten om voor iedereen het recht op energie te realiseren. Het maakt dan een haalbaar afbetalingsplan samen met de klant. Dat plan waarborgt een blijvende energievoorziening naar behoefte. Wij willen ook dat er bij basisvoorzieningen als energie en water geen herinneringskosten aangerekend worden.

Soms kan schuldenberg zo hoog oplopen dat volledige schuldaflossing onrealistisch is. Op zo'n moment is het aangewezen (een deel van) de schuld kwijt te schelden.